

АНОТАЦІЯ

Михайленко-Зото О. О. Російська паронімія в лінгвокультурологічному аспекті. Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 Філологія. Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, Одеса, 2020. 220 с.

Актуальність наукового вивчення лінгвокультурологічної специфіки російської паронімії зумовлено потребою створення повноцінної антропоцентричної парадигми лексичної системи російської мови. Паронімія досі лише епізодично потрапляла у поле зору лінгвокультурології, бо дослідники намагалися кваліфікувати це явище тільки з об'єктивних позицій задля визначення постійних універсальних ознак, які б відрізняли пароніми від непаронімів. Насправді ж, паронімія – це лексична категорія, одиниці і способи функціонування якої поряд з об'єктивно виокремленими ознаками виявляють чимало особливостей суб'єктивного характеру, закономірних для цієї категорії і залежних від особистості продуцента і реципієнта, від мовленнєво-поведінкових ситуацій і тактик, мовленнєво-культурних сценаріїв, від лінгвокультурного фону лексичних одиниць, що входять у відносини паронімії.

Мета представленого дисертаційного дослідження – визначення лінгвокультурологічної своєрідності паронімії в російській мові. Досягненню цієї мети передувала низка **завдань**, що вирішує авторка дисертації: 1) вивчення теоретичних засад досліджуваної проблеми з метою уточнення сутнісної природи лексичної категорії паронімії і ступеня її взаємодії із суміжними лексичними категоріями: омонімією, синонімією, антонімією і полісемією; 2) аналіз типології паронімів у російському мовознавстві, в тому числі лінгвокультурологічного аспекту цієї типології; 3) визначення й систематизація лінгвокультурологічної своєрідності мовленнєво-поведінкових тактик (МПТ) і ситуацій (МПС) і мовленнєво-культурних сценаріїв (МКСц) ненавмисного і навмисного

використання паронімів; 4) виявлення причин функціонування й засобів вираження ненавмисної і навмисної паронімії в російському лінгвокультурному просторі.

Об'єкт вивчення – пароніми російської мови, представлені опозиціями паронімічних пар і / або ланцюжків. **Предмет** дослідження – лінгвокультурологічні закономірності та особливості паронімії як лексичної категорії і паронімічних опозицій як її виразників у російській мові. **Матеріал** відібрано зі словників, письмових і усних текстів різних стилів. Картотека становить понад 2000 паронімічних опозицій.

Наукова новизна отриманих у дисертації результатів полягає в тому, що в ній уперше представлено лінгвокультурологічні засади функціонування паронімів у російській мові. Паронімію визначено як лінгвокультурологічну категорію, що функціонує в російській мові у межах МПТ ненавмисної і навмисної паронімії. В основу диференціації систематизованих за функційною ознакою, з одного боку, МПТ паронімічної ненавмисної помилки і паронімічного ненавмисного уточнення думки, а з іншого, – МПТ трансформаційної параномазії, художнього використання паронімії і навчального впливу паронімії – покладена дихотомія практиологічних понять ненавмисності / навмисності. У МПС, притаманних цим МПТ, реалізується прагмасемантика, зумовлена соціальною і національно-культурною специфікою МКСц (скриптів), які корелюють із відповідними структурними фреймами.

Теоретичне значення дисертації полягає в тому, що в ній на матеріалі російської мови розроблено лінгвокультурологічні засади лексичної категорії паронімії та способи функціонування одиниць, що її відображають і / або корелюють з нею. Вивчення лінгвокультурологічної своєрідності ненавмисної і навмисної паронімії за допомогою концепту «мовленнево-поведінкова тактика» вказує на способи вивчення лінгвокультурології не тільки від екстралінгвістичного до лінгвістичного, а й шляхом більш логічним: від мовної системи до її лінгвокультурної реалізації в соціумі.

Результати дослідження висвітлено у вступі, трьох розділах і висновках.

У першому розділі «Теоретико-методологічні засади вивчення російської паронімії» дано огляд історії вивчення паронімії і паронімів у російському

мовознавстві, розглянуто різні підходи вчених до розуміння паронімії та суміжних з нею понять, обґрунтовано методологію лінгвокультурологічного дослідження паронімії. Як ключовий у дисертації обрано концепт мовленнєво-поведінкової тактики, який висунуто як центральний у лінгвокультурологічній концепції мовленнєво-поведінкових тактик Є. М. Верещагіна і В. Г. Костомарова. Уточнено або заново розроблено дефініції концептуально важливих термінів *мовленнєвий акт, фрейм, мовленнєво-поведінкова тактика, мовленнєво-поведінкова ситуація, мовленнєво-культурний сценарій*.

Другий розділ «Ненавмисна паронімія в російському лінгвокультурному просторі» присвячено проблемі функціонування праксіологічно ненавмисної паронімії. Установлено, що вона виявляє дві МПТ: 1) ненавмисної паронімічної помилки і 2) паронімічного уточнення думки. Перша МПТ реалізується у МПС слухання, говоріння, читання й письма. У російському лінгвокультурному просторі МПС «Ненавмисна помилка говоріння» і «Ненавмисна помилка писання» зумовлені, здебільшого, МКСц, що виникли на базі фреймів нестачі знань мовного коду і автоматизму використання більш частішої одиниці паронімічної опозиції; МПС «Ненавмисна помилка слухання» зумовлена фреймами впливу акустичних перешкод і вимовних або / і слухових дефектів; МПС «Ненавмисна помилка читання» зумовлена фреймами нестачі освітлення, дефекту зору, подібності графічних ключів слів, нерозбірливості почерку. Список базових фреймів залежить від обставин реалізації МПС та МКСц. Універсальними для МПТ паронімічної ненавмисної помилки є фрейми: 1) нестійких / недостатніх знань мовного коду учасниками комунікації; 2) відмінностей у мовних картинах світу комунікантів; 3) асоціації з більш частими в мовленні або тематично ймовірнішими в умовах комунікації одиницями паронімічних пар. Взаємозв'язок видів мовленнєвої діяльності (МД) спричинює багатовимірні МПС із комплексною паронімічною помилкою, яка виявляється в різних видах МД одночасно або послідовно. Сприйняття задуму автора у спотвореному вигляді зумовлює виникнення комунікативної фігури квіпрокво (qui pro quo) і несподівану реакцію реципієнта.

МПТ паронімічного уточнення думки реалізують у МПС, де вживання паронімічних слів в одному висловлюванні виправдано і не порушує мовних норм. В основі таких МПС, які, здебільшого, виникають у науковому й офіційно-діловому мовленні, коли в мові немає рівнозначного синоніма і вживання паронімів є неминучим, лежать меліоративні паронімічні опозиції з нейтральною конотацією, а паронімію спричинює називна функція слова як єдиного носія переданих значень. Вилучення ненавмисно використаних однокореневих паронімів з художнього або публіцистичного тексту, коли вони найбільш правильно передають думку автора і описувані явища, робить вислови менш точними.

Третій розділ «Навмисна паронімія в російському лінгвокультурному просторі» представляє результати вивчення проблеми функціонування паронімів у трьох МПТ навмисного їх використання: 1) трансформаційної паронімії; 2) художнього використання паронімії; 3) навчального впливу паронімії. Установлено ряд закономірностей щодо об'єкта і предмета дослідження. Обговорюється використання паронімічної мовної гри в МКСц і структурних фреймах комічного, жарта, іронії, сатири, глузування, образи, засудження, приниження, авантюри, обману та інших; уживання паронімічного оформлення мови в іносказанні, підкресленому зближенні слів, римунанні.

МПТ трансформаційної паронімії (паронімічної навмисної помилки) пізнавана завдяки різній лексичній дистрибуції трансформованого пароніму і його трансформу, її відрізняє від МПТ паронімічної ненавмисної помилки практиологія здійснюваної комунікації. Трансформаційну паронімію супроводжує навмисне маніпулювання мовним матеріалом, його викривлення у текстах, у тому числі прецедентних, які, зазвичай, відомі носіям російського лінгвокультурного коду. Сфери використання: художній, публіцистичний, розмовний стилі, навчальний підстиль наукового стилю і просторіччя. Найчастіше вживають в афоризмах, гуморесках, сатиричних мініатюрах, фейлетонах, анекдотах, у тому числі під час естрадного виконання; у ЗМІ – в рекламних слоганах, заголовках газетних і журнальних статей, у постерах соціальних мереж. Навмисні паронімічні заміни висловлюють експресію завдяки парадоксальності, зумовленій явищем

концептуальної інтеграції, тобто поєднанням у свідомості реципієнта дистрибутивно несумісних або навіть семантично взаємовиключних ознак.

МПТ художнього використання паронімії – засіб естетичного впливу на реципієнта. Цю МПТ реалізують у двох МПС: естетичного зближення паронімів і паронімічного римування. У МПТ художнього використання паронімії протиставлені конотативно забарвлені меліоративні пароніми; тут навмисне зближення подібних за звучанням слів не викривляє раніше створеного тексту, виконує функцію парономазії як художнього тропа і може супроводжуватися синонімією або антонімією. У МПС естетичного зближення паронімів парономазія – засіб смислового зближення в різних дискурсивних сферах лінгвокультурного простору, здебільшого, в художніх текстах поетичних і публіцистичних жанрів, у мовленнєвих жанрах малої форми: прислів'ях, приказках, афоризмах, глузуваннях, пародіях, частівках і под. Як римотворчий мовний засіб паронімія покращує звучання поетичного тексту. Автори нерідко подають римовані пароніми як okazіональні, ситуативні синоніми або антоніми. У МПТ художнього використання паронімії художньо-естетичної функції набуває тавтологія, навмисне зштовхування антонімічних паронімів експресивізує висловлювання. Вдале використання прийому естетичного зближення паронімів створює ефект витонченої і дотепної гри споріднених слів, робить більш опуклим зміст і підсилює художню естетику сприйняття висловлювання.

МПТ навчального впливу паронімії – один з навчальних прийомів методики викладання мови, що функціонує в російському лінгвокультурному просторі у двох мовленнєво-поведінкових ситуаціях: викладання російської мови як рідної та викладання російської мови як нерідної / іноземної. МКСц цих МПС розрізняються методикою і спрямованістю пізнавального впливу паронімів на учнів, а також рівнем володіння учнями російською мовою. Навчальний вплив паронімії зорієнтовано на використання однокореневих паронімів, його визначають рівнем їх етимологічної і морфологічної близькості, фонетичного і графічного уподібнення, смисловим співвідношенням, наявністю / відсутністю синонімів для рівнозначної заміни, можливостями синтаксичної синонімії, типом і ступенем поширеності

речення, в якому функціують пароніми, дистрибутивними і стилістичними особливостями кожного з них, стилістичними намірами автора. Паронімію як методичний прийом у викладанні російської мови як рідної вивчають у мовленнєво-культурному і/або художньо-стилістичному аспектах. Мовленнєво-культурний аспект представлено мовленнєво-культурними сценаріями боротьби з тавтологією, підбору лексичних і синтаксичних синонімів. Базові фрейми тут: розподібнення, помилка, виправлення, вибір, заміна, значення, дистрибуція. Художньо-стилістичний аспект представлено МКСц навчання художньо-естетичного та стилістичного використання паронімії в поезії і прозі, в усному мовленні і на письмі, розвитку почуття ритму і композиції. Базові фрейми: уподібнення, підбір, ритм, композиція, експресія, віршований розмір, смислова виразність, семантичне зближення. Застосування паронімії у викладанні російської мови як нерідної або іноземної спрямоване на засвоєння способів словотворення, придбання досвіду правильного розуміння паронімів у їх усному та письмовому сприйнятті, використовуючи графічний ключ, морфемний, словотвірний, семантичний, зіставний аналіз, на вміння користуватися термінологічним апаратом надбаних знань, у тому числі з майбутньої професії.

Результати дослідження можуть бути використані в подальших наукових розробках. Вони відкривають **перспективу** виявлення і вивчення в різних лінгвокультурах мовленнєво-поведінкових тактик і ситуацій, мовленнєво-культурних сценаріїв на підставі функціювання у мові лексичних, фонетичних, словотвірних, граматичних, стилістичних категорій.

Ключові слова: паронімія; паронім; паронімічна опозиція; лінгвокультурний простір; лексичний; семантичний; лінгвокультурологічний; мовленнєво-поведінкова тактика; мовленнєво-поведінкова ситуація; мовленнєво-культурний сценарій; когнітивний; комунікативний; асоціативний; ненавмисний; навмисний; помилка; мовна гра; синонімія; антонімія; омонімія; російська мова.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Публікації в наукових фахових виданнях України:

1. Михайленко-Зото Е. А. Некоторые средства выражения адмиративной модальности и способы её сохранения в переводе (на материале албанского и русского языков). *Мова* : науково-теоретичний часопис з мовознавства. Одеса : Астропринт, 2018. № 29. С. 127–132. DOI : 10.18524/2307-4558.2018.29.139373 (ISSN 2307-4558; 2414-9489).

2. Михайленко-Зото Е. А. Явление паронимии как исследовательская проблема. *Мова* : науково-теоретичний часопис з мовознавства. Одеса : Астропринт, 2018. № 30. С. 55–62. DOI : 10.18524/2307-4558.2018.30.154337 (ISSN 2307-4558; 2414-9489).

3. Михайленко-Зото Е. А. Лингвокультурологические основы функционирования паронимов в русском языке. *Мова* : науково-теоретичний часопис з мовознавства. Одеса : Астропринт, 2019. № 31. С. 38–44. DOI : 10.18524/2307-4558.2019.31.178524 (ISSN 2307-4558; 2414-9489).

4. Михайленко-Зото О. О. Принципы дифференціації паронімів у текстах різних стилів. *Мова* : науково-теоретичний часопис з мовознавства. Одеса : Астропринт, 2019. № 32. С. 55–61. DOI : 10.18524/2307-4558.2019.32.187798 (ISSN 2307-4558; 2414-9489).

5. Михайленко-Зото Е. А. Преднамеренная паронимия в русской лингвокультуре. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Філологія*. Харків, 2020. Вип. 87. С. 36–44. DOI : 10.26565/2227-1864-2020-87-06 (ISSN 2227-1864).

Публікації в колективних монографіях України:

6. Михайленко-Зото Е. А. Место паронимии в языковедческой парадигме. *Одеська лінгвістична школа : класичне і новітнє* : колективна монографія / за ред. Т. О. Ковалевської. Одеса : ПолиПринт, 2019. С. 72–81. (ISBN 978-966-2070-90-3).

7. Михайленко-Зото Е. А. Рече-поведенческие ситуации со сценариями непреднамеренной паронимической ошибки в русском лингвокультурном пространстве. *Одеська лінгвістична школа : кола реконструкцій* : колективна монографія / за ред. Т. Ю. Ковалевської. Одеса : ПолиПринт, 2020. С. 104–114. (ISBN 978-966-2070-90-3).

Публікації в інших наукових виданнях України:

8. Михайленко-Зото Е. А. Работа с учебником как системообразующий фактор овладения иностранными учащимися иноязычной речью. *Інновації та традиції умовній підготовці студентів: Матеріали міжнародного науково-практичного семінару*, 14 грудня 2017 р. Харків: ХНУБА, 2017. С.172–173. URL : <http://docplayer.net/72634370-Innovaciyi-ta-tradiciyi-u-movniy-pidgotovci-studentiv.html/>

9. Михайленко-Зото Е. А. Оптимизация подходов в изучении паронимов в текстах разных стилей. *Міжнаціональна комунікація – полілог культур (актуальні питання навчання іноземців): зб. наук. праць / за заг. ред. Л. В. Ревилевова*. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. С. 170–175. URL : [http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/24891/1/%D0%97%D0%](http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/24891/1/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B9_final%20version.pdf/)

[B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B9_final%20version.pdf/](http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/24891/1/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B9_final%20version.pdf/) (ISBN 978-617-689-324-0)

10. Михайленко-Зото Е. А. Рече-поведенческие ситуации со сценариями преднамеренной паронимии в русском лингвокультурном пространстве. *Мова і культура: науковий журнал*. Київ: ВД Дм. Бураго, 2020. Вип. 22. Т. VII (202). С. 397–406. URL : <https://burago.com.ua/wp-content/uploads/2020/12/202.24.12.pdf/> (ISSN 2522-493X; 2522-4948).

11. Михайленко-Зото Е. А. Рече-поведенческая тактика трансформационной паронимии. *Слов'янська філологія у сучасному світі: Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції «Слов'янські читання», 24–25 травня 2021 р.* Одеса: Астропринт, 2021. С. 35–37.

Публікації в наукових журналах Європейського Союзу:

12. Михайленко-Зото Е. Рече-поведенческие ситуации паронимической оговорки / обмолвки в русской лингвокультуре. *International independent scientific journal*. Kraków, 2020. No. 20. Vol. 2. P. 52–55. URL : http://www.iis-journal.com/wp-content/uploads/2020/10/IISJ_20_2.pdf/ (ISSN 3547-2340).

13. Михайленко-Зото Е. Непреднамеренная паронимия по причине ошибки в русском лингвокультурном пространстве. *Annali d'Italia: scientific journal*. Florence, 2020. No. 12. Vol. 2. P. 67–71. URL : <http://www.itadiana.com/wp-content/uploads/2020/10/Annali-d%E2%80%99Italian-%E2%84%9612-2020-part-2.pdf/> (ISSN 3572-2436).

SUMMARY

Mykhaylenko-Zoto O. O. Russian Paronymy in the Linguocultural Aspect.

The manuscript.

Thesis for Doctor of Philosophy Degree, specialty 035 Philology. Odessa I. I. Mechnikov National University. Odessa, 2020. 220 p.

The **relevance** of the scientific study of the linguoculturological specificity of Russian paronymy is due to the need to create a full-fledged anthropocentric paradigm of lexical system of the Russian language. Until now, paronymy has only occasionally got into the field of view of linguoculturology, since researchers tried to qualify this phenomenon only by objective positions to determine permanent universal signs that would distinguish paronyms from non-paronyms. In fact, paronymy is a lexical category, the units and methods of functioning of which, along with objectively distinguished characteristics, reveal many features of a subjective nature, conventional for this category and dependent on the personality of the producer and recipient, on speech-behavioral situations and tactics, speech-cultural scenarios, linguocultural background of lexical units included in paronymy relations.

The **purpose** of the presented thesis is to determine the linguoculturological originality of paronymy in the Russian language. Achievement of this goal was preceded by a number of **tasks** solved by the applicant: 1) studying the theoretical foundations of the problem in order to clarify the essential nature of the lexical category of paronymy and the level of its interaction with adjacent lexical categories: homonymy, synonymy, antonymy and polysemy; 2) analysis of the typology of paronyms in Russian studies, including the linguoculturological aspect of this typology; 3) designation and systematization of the linguoculturological originality of speech-behavioral tactics (SBT) and situations (SBS) and speech-cultural scenarios (SCS) of unintentional and intentional using of paronyms; 4) identifying the reasons for the functioning and means of expressing unintentional and intentional paronymy in the Russian linguocultural space.

The **object** of study is the paronyms of the Russian language, represented by the oppositions of paronymic pairs and / or chains. The **subject** of the research is linguoculturological patterns and features of paronymy as a lexical category and paronymic oppositions as its exponents in the Russian language. The studied **material** was selected from dictionaries, written and oral texts of different styles. The card index contains more than 2000 paronymic oppositions.

The **scientific novelty** of the results obtained in this study lies in the fact that for the first time linguoculturological foundations of the functioning of paronyms in Russian are presented in it. Paronymy is defined as a linguoculturological category that functions in the Russian language within the framework of SBTs of unintentional and intentional paronymy. The basis of differentiation of functionally systematized, on the one hand, SBTs of paronymic unintentional error and paronymic inadvertent clarification of thought, and on the other hand, SBTs of transformational paronomasia, artistic use of paronymy and teaching effect of paronymy, is based on the dichotomy of praxeological concepts of unintentionality // intentionality. In SBSs inherent in these SBTs, pragmasemantics is realized, due to the social and national-cultural specifics of SCSs (scripts), which correlate with the corresponding structural frames.

The **theoretical significance** of this thesis lies in the fact that, on the basis of the Russian language, the linguoculturological foundations of the lexical category of paronymy and the ways of functioning of the units that reflect it and / or correlate with it are developed. The study of the linguoculturological originality of unintentional and intentional paronymy using the concept of "speech-behavioral tactics" indicates ways of studying cultural linguistics not only from extralinguistic to linguistic, but also in a more logical way: from the lingual system to its linguocultural implementation in society.

The **results** of the study are presented in the introduction, three chapters and conclusion of the thesis. The first chapter "Theoretical and methodological foundations of the study of Russian paronymy" provides an overview of the history of the study of paronymy and paronyms in Russian linguistics, discusses various approaches of scholars to understanding paronymy and related concepts, substantiates the

methodology of linguoculturological research of paronymy. The key concept in the work is “speech-behavioral tactics”, which is also central in the linguoculturological theory of speech-behavioral tactics by Yevgeniy Vereshchagin and Vitaliy Kostomarov. The definitions of such conceptually important terms have been clarified or redeveloped: “speech act”, “frame”, “speech-behavioral tactics”, “speech-behavioral situation”, “speech-cultural scenario”.

The second chapter "Unintentional paronymy in the Russian linguocultural space" is devoted to the problem of the functioning of praxeologically unintentional paronymy, which, as we have established, manifests itself in two SBTs: 1) an unintentional paronymic error and 2) a paronymic clarification of thought. The first SBT is implemented in SBSs of listening, speaking, reading and writing. In the Russian linguocultural space, SBSs "Unintentional Speaking Error" and "Unintentional Writing Error" are mainly caused by SCSs, arising on the basis of frames of lack of the language code knowledge and the automatism of using a more frequent unit of paronymic opposition; SBS "Unintentional listening error" is caused by frames of the influence of acoustic interference and defects in pronunciation and / or hearing; SBS "Unintentional reading error" is caused by frames of lack of lighting, visual impairment, illegibility of handwriting, similarity of graphic word keys. The list of basic frames depends on the circumstances of the implementation of the SBS and SCS. Such frames are universal for the SBT of paronymic unintentional errors: 1) unstable / insufficient knowledge of the language code among communicants; 2) differences in their language pictures of the world; 3) associations with units of paronymic pairs that are more frequent in speech or thematically more probable in terms of communication. The interrelation of the types of speech activity (SA) determines the presence of multidimensional SBSs with a complex unintentional paronymic error, which manifests itself in various types of SA simultaneously or sequentially. Perception of the author's intention in a distorted form causes the emergence of a communicative figure of the *qui pro quo* and the recipient's unexpected reaction. SBT of paronymic clarification of thought is realized in SBSs, in which the use of paronyms in one statement is justified and does not violate linguistic norms. Such SBSs, which occurs, as a rule, in scientific and official-business

speech, when there is no equivalent synonym in the language and the use of paronyms is inevitable, are ameliorative paronymic oppositions of neutral connotation, and paronymy is due to the nominative function of the word as the only carrier of existing meanings. Removing from artistic or journalistic speech unintentionally used paronyms of the same root, which most correctly convey the author's ideas and events, makes statements less accurate.

The third chapter "Intentional paronymy in the Russian linguocultural space" presents the results of studying the problem of the paronyms' functioning in three SBTs of their intentional use: 1) transformational paronomasia; 2) artistic use of paronymy; 3) teaching effect of paronymy. A number of regularities have been established that relate to the object and subject of research. The use of paronymic language game in SCSs and structural frames of comic, joke, irony, satire, ridicule, insult, condemnation, humiliation, adventure, deception and others is discussed; the use of paronyms in allegory, in emphasized convergence of words, during rhyming.

The SBT of transformational paronomasia (paronymic intentional error) is recognizable by the different lexical distribution of the transformed paronym and its transformation. Praxeology of communication distinguishes this tactic from SBT of paronymic unintentional error. Transformational paronomasia is accompanied by intentional manipulation of lingual material, its distortion in texts, including precedent ones, which, as a rule, are known to connoisseurs of the Russian linguocultural code. Fields of application: artistic, journalistic, colloquial styles, educational substyle of scientific style, vernacular. Most often, this tactic is used in aphorisms, humoresques, satirical miniatures, feuilletons, anecdotes, including during their pop performance; in the media – in advertising slogans, headlines of newspaper and magazine articles, posters of social networks. Intentional paronymic substitutions convey expression due to the paradoxicality caused by the phenomenon of conceptual integration, that is, the combination of distributively incompatible or even semantically mutually exclusive features in the recipient's mind.

The SBT of artistic use of paronymy is a means of aesthetic impact on the recipient. This tactic is implemented in two SBS: aesthetic convergence of paronyms

and paronymic rhyming. In SBT of artistic use of paronymy, connotatively colored ameliorative paronyms are contrasted; here the intentional convergence of words similar in sound does not distort the previously created text, performs the function of paronomasia as an artistic trope and can be accompanied by synonymy or antonymy. In the SBS of aesthetic convergence of paronyms, paronomasia is a means of semantic convergence in various discursive spheres of the linguocultural space, usually in poetic and journalistic texts, in small speech genres: proverbs, sayings, aphorisms, ridicules, parodies, ditties, etc. As a rhyming tool, paronymy improves the sound of a poetic text. Authors often present rhymed paronyms as occasional, situational synonyms or antonyms. In SBT of artistic use of paronymy, tautology acquires an artistic and aesthetic functions, the intentional collision of antonymous paronyms adds expression to the utterance. The successful use of the technique of aesthetic convergence of paronyms creates the effect of an elegant and witty play of related words, makes the content more significant and enhances the artistic aesthetics of the utterance perception.

The SBT of teaching effect of paronymy is one of the methodological approaches in language teaching, which is implemented in the Russian linguocultural space in two SBSs: in situations of teaching Russian as a native language and as a non-native / foreign language. SCSs of these SBSs differ in methodology and focus of the cognitive paronymy impact on students, as well as in the level of the students' Russian language proficiency. The teaching effect of paronymy is focused on the use of the same root paronyms and is determined by their etymological and morphological affinity, phonetic and graphic similarity, semantic relationship, the presence / absence of synonyms for equivalent replacement, the possibilities of syntactic synonymy, the type and size of the sentence in which paronyms function, their distributive stylistic features, author's stylistic intentions. Scholars and teachers study the speech-cultural and artistic-stylistic aspects of paronymy as a methodological technique in teaching Russian as a native language. The speech-cultural aspect is represented by speech-cultural scenarios of tautology eradication, the selection of lexical and syntactic synonyms. In this case, the basic frames are: inconsistency, error, selection, replacement, meaning, distribution. The artistic and stylistic aspects are presented by

the speech-cultural scenario of teaching the artistic, aesthetic and stylistic use of paronymy in poetry and prose, in oral speech and writing, the development of senses of rhythm and composition. At the same time, the basic frames are: assimilation, selection, rhythm, composition, expression, poetic size, semantic expressiveness, semantic convergence. The use of paronymy in teaching Russian as a non-native or foreign language is aimed at mastering the methods of word formation, gaining experience in the correct understanding of paronyms in their oral and written perception, using a graphic key, morphemic, word-formation, semantic, comparative analysis, as well as at the ability to use the terminological apparatus of acquired knowledge, including in the field of the future profession.

The research results can be used in further scholar developments. They open up the **prospect** of identifying and studying speech-behavioral tactics and situations, speech-cultural scenarios based on the functioning of lexical, as well as phonetic, derivational, grammatical, stylistic categories in various linguocultures.

Key words: paronymy; paronym; paronymic opposition; linguocultural; lexical; semantic; speech-behavioral tactics; speech-behavioral situation; speech-cultural scenario (script); linguocultural space; cognitive; communicative; associative; unintentional; intentional; error; language game; synonymy; antonymy; homonymy; the Russian language.

**LIST OF PhD-STUDENT PUBLICATIONS ABOUT THE THESIS:
*in professional journals of category B, C, included into the international
scientometric database "Index Copernicus"***

1. Mykhaylenko-Zoto O. O. Some means of expressions of admirative modality and methods of its conservation in translation (based on Albanian and Russian languages). *Mova / Language*. Odessa : Astroprint, 2018. Vol. 29. Pp. 127–132.

2. Mykhaylenko-Zoto O. O. The phenomenon of paronymy as a research problem. *Mova / Language* : scientific and theoretical journal of linguistics. Odessa : Astroprint, 2018. Vol. 30. Pp. 55–62. DOI: 10.18524 / 2307-4558.2019.30.154337 (ISSN 2307-4558; 2414-9489).

3. Mykhaylenko-Zoto O. O. Linguocultural basis of the functioning of paronyms in the Russian language. *Mova / Language : scientific and theoretical journal of linguistics*. Odessa : Astroprint, 2019. Vol. 31. Pp. 38–44. DOI: 10.18524 / 2307-4558.2019.31.178524 (ISSN 2307-4558; 2414-9489).

4. Mykhaylenko-Zoto O. O. Principles of paronyms differentiation in texts of different styles. *Mova / Language : scientific and theoretical journal of linguistics*. Odessa : Astroprint, 2019. Vol. 32. Pp. 55–61. DOI: 10.18524 / 2307-4558.2019.32.187798 (ISSN 2307-4558; 2414-9489).

5. Mykhaylenko-Zoto O. Intentional paronymy in the Russian linguoculture. *The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series "Philology"*. Kharkiv, 2020. Vol. 87. Pp. 36–44. DOI : 10.26565/2227-1864-2020-87-06 (ISSN 2227-1864).

Certifying the approbation of thesis materials at scientific conferences, seminars

6. Mykhaylenko-Zoto O. O. Work based on the textbook as a system-forming factor for foreign students to master foreign speech. *Innovations and traditions in language training of students : Proceedings of the international scientific-practical seminar, December 14, 2017*. Kharkiv : Kharkiv National University of Construction and Architecture, 2017. Pp. 172–173.

7. Mykhaylenko-Zoto O. O. Place of paronymy in language research paradigm. *Odessa Linguistic School : Classical and New : Collective monograph / ed. T. Yu. Kovalevska*. Odessa : PolyPrint, 2019. Pp. 72–81. (ISBN 978-966-2070-90-3).

8. Mykhaylenko-Zoto O. O. Optimization of approaches in the study of paronyms in texts of different styles. *Interethnic communication as a polylogue of cultures (current issues of teaching foreigners) : Collection of sci. articles / ed. L. V. Reva-Levshakova*. Odessa : Odessa I. I. Mechnikov National Univ., 2019. Pp. 170–175. (ISBN 978-617-689-324-0).

9. Mykhaylenko-Zoto O. O. Speech-behavioral situations with scenarios of intentional paronymy in the Russian linguocultural space. *Language and Culture : scientific journal*. Kyiv : Dm. Burago Publishing house, 2020. Issue 22. Vol. VII (202). Pp. 405–414. (ISSN 2522-493X; 2522-4948).

10. Mykhaylenko-Zoto O. O. Speech-behavioral situations with scenarios of unintended paronymic error in Russian linguocultural space. *Odessa linguistic school : circles of reconstructions* : collective monograph / ed. T. Yu. Kovalevska. Odessa : PolyPrint, 2020. Pp. 104–114. (ISBN 978-966-2070-90-3).

11. Mykhaylenko-Zoto O. O. Speech-behavioral tactics of transformational paronymy. *Slavic philology in the modern world* : Proceedings of the Ist International scientific-practical conference "Slavic readings", May 24-25, 2021. Odessa : Astroprint, 2021. P. 35–37.

Scientific publications abroad:

12. Mykhaylenko-Zoto O. Speech-behavioral situations of paronymic slip of the tongue in the Russian linguoculture. *International independent scientific journal*. Kraków, 2020. No. 20. Vol. 2. P. 52–55. (ISSN 3547-2340).

13. Mykhaylenko-Zoto O. Unintentional paronymy due to an error in the Russian linguocultural space. *Annali d'Italia : scientific journal*. Florence, 2020. No. 12. Vol. 2. P. 67–71. (ISSN 3572-2436).